

**Република Србија
УСТАВНИ СУД**

**ПРЕГЛЕД
РАДА УСТАВНОГ СУДА У 2017. ГОДИНИ**

Београд, мај 2018. године

ПРЕГЛЕД РАДА УСТАВНОГ СУДА У 2017. ГОДИНИ¹

I

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Претходна, 2017. година, представља прву годину рада Уставног суда чији је састав, након истека мандата претходним судијама Уставног суда, избором, односно именовањем девет нових² судија, већински измењен. Новоизабране, односно новоименоване судије Уставног суда су ступиле на дужност 23. децембра 2016. године, те је 2017. година започела предузимањем радњи које су претпоставке за редовно и несметано функционисање Суда. У том смислу, 25. јануара изабран је председник Уставног суда - судија Весна Илић Прелић, а 9. марта заменик председника Уставног суда - судија Снежана Марковић. Годишњим распоредом послова, који доноси председник Суда, одређене су судије које чине два велика већа и пет малих већа и судије које их замењују у случају одсутности на седницама. Такође, почетком године, Уставни суд је изабрао председнике и чланове сталних радних тела, извршио расподелу предмета новим судијама и усвојио план рада Суда за период до краја априла 2017. године, као и друге неопходне документе.

Преузимање дужности од стране нових судија и обезбеђивање организационих претпоставки, по природи ствари, захтева одређени временски период. Међутим, имајући у виду укупне остварене резултате рада Уставног суда, може се констатовати да се наведене околности, иако су имале утицаја, нису битније одразиле на рад Суда.

Начелно посматрано, 2017. годину, којом је заокружена деценија деловања Уставног суда на основама Устава од 2006. године³, обележио је и даље велики прилив нових предмета из надлежности Уставног суда за одлучивање о уставним жалбама, чиме је уставносудска контрола појединачних аката и радњи државних органа и ималаца јавних овлашћења, по свом обиму, дефинитивно попримила статус доминантне надлежности. Уочавајући и раније такву тенденцију, Уставни суд је редовно у образложењима својих одлука, као и у својим годишњим прегледима рада, указивао да примарну заштиту субјективних права пружају судови опште и посебне надлежности, док Уставни суд, у границама одређеним Уставом, штити Уставом и потврђеним међународним уговорима зајемчена права. И поред уочљивих помака у домену примене стандарда заштите људских права не само у законодавној сфери, већ и у судској пракси (свођење поступака

---

¹ Преглед рада је усвојен на 9. седници Уставног суда, одржаној 31. маја 2018. године.

² Изабрано је, односно именовано десет судија, међу њима и судија Весна Илић Прелић која је поновила мандат.

³ Уставни суд је отпочео да остварује своју функцију на основу Устава Републике Србије, који је ступио на снагу 8. новембра 2006. године, тек ступањем на снагу Закона о Уставном суду ("Службени гласник Републике Србије", број 109/2007), избором, односно именовањем десет судија Уставног суда и конституисањем Суда на основу одредаба Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије ("Службени гласник РС", број 98/2006), као и избором председника Уставног суда и ступањем на снагу новог Пословника о раду Уставног суда, 15. марта 2008. године, чиме су створени услови да Уставни суд започне са одлучивањем по предметима.

одлучивања на разумне рокове, потпунија образложења судских и других одлука и др.), структура решених предмета пред Уставним судом указује на потребу предузимања даљих конкретних мера којима ће се обезбедити још већи степен поштовања људских права и слобода, али и на потребу преиспитивања осталих уставних надлежности Уставног суда, имајући у виду упоредна искуства у функционисању других уставних судова, посебно уставних судова у региону.

У том смислу, подаци и запажања које садржи овај годишњи преглед рада такође могу бити корисни у сагледавању питања везаних за остваривање уставности и законитости и могућих праваца промена у погледу надлежности Уставног суда.

II

ПОСТУПАЊЕ СА ПРЕДМЕТИМА И ОСНОВНИ СТАТИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ

Уставни суд већ неколико година, предочавајући јавности податке о предметима који су у раду Суда током календарске године, посебно истиче оптерећеност бројем предмета. Наводећи разлоге за такво стање, Суд је истицао широко установљено право на подношење иницијативе у нормативној контроли (у погледу активне легитимације за подношење иницијативе, као и у погледу врсте општих аката чија уставност и законитост може бити оспоравана пред Уставним судом). Поводом континуирано растућег броја уставних жалби којима се физичка и правна лица обраћају Уставном суду ради заштите зајемчених права и слобода, Суд је такође износио своја запажања, како о уоченим узроцима такве појаве, тако и о последицама које настају. Изнета запажања Уставног суда до сада су само делимично нашла свој израз у законодавним променама везаним за облике одлучивања и поступак пред Уставним судом, пре свега увођењем великих и малих већа. Међутим, досадашња искуства свакако би требало да чине део основе сагледавања могућих даљих законских, па и уставних промена везаних за надлежности Уставног суда у Републици Србији, пре свега у области апстрактне контроле уставности и законитости.

а) Подаци о новопримљеним предметима

Број и структура примљених предмета током 2017. године потврђују сада већ читаву деценију присутну тенденцију раста степена оптерећења Уставног суда новим предметима и тежиште поступања у предметима уставних жалби. Очекивања да ће се тај прилив смањити, нарочито уставних жалби, као последица законодавног решења према којем од маја 2014. године заштиту права на суђење у разумном року у поступцима који су у току пружају судови опште и посебне надлежности, нису се остварила. Напротив, Уставни суд је у току 2017. године примио укупно 17.865 поднесака од којих је формирано 12.487 нових предмета, што је 1.824 предмета више у односу на број из 2016. године, када су била формирана 10.663 нова предмета. Од наведеног броја формираних предмета, 12.118 чине предмети уставних жалби, 266 су предмети из других надлежности Уставног суда, а 103 су предмети у којима захтеви странака нису обухваћени уставним надлежностима Суда (предмети са ознаком „Р“). Број новопримљених уставних жалби –

12.118 је за 1.968 предмета (19,39%) већи него у 2016. години, када је примљено 10.150 нових уставних жалби и представља до сада највећи број примљених уставних жалби у току једне године. На овом месту посебно треба истаћи да је Уставни суд, ради рационалнијег поступања, груписао уставне жалбе поднете у тзв. типским предметима у којима већ постоји установљена пракса Уставног суда (уставне жалбе различитих подносилаца којима се истиче повреда истог зајемченог права у истом поступку или у односу на исти оспорени појединачни акт), те је реално број новопримљених уставних жалби далеко већи од броја формираних уставносудских предмета.

Упоредо посматрано према појединим надлежностима Уставног суда, у односу на претходни период, у 2017. години присутна је тенденција благог смањивања броја нових предмета у области нормативне контроле (захтеви за оцену уставности закона и оцену уставности и законитости других општих аката), предмета формираних по поднетим захтевима за решавање сукоба надлежности и предмета из осталих уставносудских надлежности, којих је укупно било 266.⁴

У области нормативне контроле број новоформираних предмета је износио 230, што је за 35 мање у односу на 2016. годину, када је тај број износио 265. Новоформираних предмета из преосталих надлежности Уставног суда било је укупно 36, од којих су 33 предмета сукоба надлежности, 1 предмет који се односио на одлучивање о изборном спору и 2 предмета из других надлежности Уставног суда.

У годишњим прегледима рада за претходне три године (2014 - 2016. године) Уставни суд је изнео и доступне упоредне податке о оптерећености појединих уставних судова држава - бивших република СФРЈ, чије су надлежности битно сличне надлежностима Уставног суда у Републици Србији. Из тих података могло се закључити да је у истим периодима Уставни суд у Републици Србији имао вишеструко већи прилив предмета од других уставних судова у региону. У том смислу, и ове године указујемо на објављене податке о раду Уставног суда Републике Хрватске у 2017. години, који је и претходних година био најоптерећенији од других посматраних уставних судова. Наиме, Уставни суд Републике Хрватске је током 2017. године примио укупно 5.252 нова предмета (што је за 1.109 предмета мање у истом суду него претходне 2016. године када их је било 6.361), а што је 7.235 предмета или (57,94%) мање од прилива предмета Уставног суда у Републици Србији у истој години. Укупан број решених предмета у Уставном суду Републике Хрватске у 2017. години, према објављеним подацима, износи 5.885. предмета. У истом периоду, Уставни суд Републике Словеније примио је укупно 1.334 предмета, од којих је решено укупно 945 предмета.⁵

б) Подаци о укупном броју предмета у раду

Укупан број предмета који су били у раду током 2017. године обухвата предмете који су на почетку године пренети као нерешени из ранијих година, а којих је било 14.152, као и новопримљене предмете током 2017. године – 12.487, из чега следи да

⁴ У 2016. години било је 300, а у 2015. години 352 предмета из осталих судских надлежности.

⁵ Илустрације ради, према објављеним подацима, Уставни суд Републике Словеније у 2016. години примио је 1.324 нова предмета, од којих су 228 били предмети нормативне контроле, а 1.092 уставне притужбе.

је током године у раду било укупно 26.639 предмета, што представља до сада највећи забележен број предмета у раду Уставног суда.

Структура предмета које је Суд имао у раду је следећа:

- 97,02% укупног броја предмета у раду чинили су предмети уставних жалби – номинално 25.846 (13.728 нерешених предмета из ранијих година и 12.118 новопримљених предмета);
- 2,44% укупног броја чинили су предмети из свих осталих уставносудских надлежности – номинално 651 предмет (385 нерешених предмета из ранијих година и 266 новопримљених предмета). Од овог броја у раду је било 596 предмета у којима је тражена оцена уставности и/или законитости општег акта (366 нерешених предмета из ранијих година и 230 нових предмета), 41 предмет по захтевима за решавање сукоба надлежности (8 предмета нерешених из претходне године и 33 нова предмета). Преосталих 14 предмета у раду чинили су предмети из свих осталих уставносудских надлежности;
- 0,53% преосталих предмета у раду, што номинално износи 142 предмета, чине „Р“ предмети (39 пренетих из ранијих година и 103 новопримљена предмета).

в) Подаци о броју решених и нерешених предмета на крају 2017. године

Уставни суд је током 2017. године решио укупно 8.400 предмета. Међу решеним предметима су: 7.958 предмета уставних жалби, 291 предмет нормативне контроле, 21 захтев за решавање сукоба надлежности и 11 предмета из осталих надлежности Суда (укупно 323), а решених „Р“ предмета је било 119.

У 2018. годину пренето је укупно 18.239 нерешених предмета и то: 17.888 предмета уставних жалби, 305 предмета нормативне контроле, 20 захтева за решавање сукоба надлежности и 3 предмета из свих осталих уставносудских надлежности (укупно 328), док је пренето 8 нерешених „Р“ предмета.

Изложени статистички подаци указују да је у Уставном суду за око 19% смањен број нерешених предмета нормативне контроле и других уставносудских надлежности, број нерешених „Р“ предмета је минималан, али је за 30,48% повећан број нерешених уставних жалби, што прати тенденцију годишњег раста прилива ових предмета.

У вези са претходно изнетим, треба указати на следеће околности које су од утицаја на остварене резултате. Као што је већ поменуто, у току првог квартала 2017. године Уставни суд је одржао мањи број седница, јер је почетку редовног рада претходио поступак персоналних промена у саставу великих и малих већа, као и сталних радних тела Уставног суда, након избора и именовања нових судија. Такође, неопходност да се новоизабране судије Уставног суда упознају са досадашњом обимном праксом и ставовима Суда, нарочито у предметима уставних жалби, неминовно се одразила на ефикасност у решавању предмета. Коначно, на повећање броја нерешених предмета уставних жалби објективно је утицао и увећани прилив нових предмета из ове уставносудске материје. Наиме, са једне стране, Уставни суд је радио у битно измењеном

судијском саставу, а са друге стране, током 2017. године поднет је до сада највећи број уставних жалби (готово 2.000, односно скоро 20% више него у 2016. години).

Свакако, без обзира на то што је до повећања укупног броја нерешених предмета (а као последица превасходно већег броја нерешених уставних жалби) дошло из разлога на које Уставни суд није могао утицати, Суд ће и у наредном периоду наставити да предузима мере како би обезбедио да се број нерешених предмета у целини, а посебно уставних жалби, континуирано смањује.

Ради потпуније слике стања везано за решавање предмета, неопходно је напоменути и чињеницу да је у истом периоду Уставни суд смањио број нерешених предмета уставних жалби из ранијих година, тј. оних које су поднете пре 1. јануара 2016. године. Следећи опредељење да по изјављеним уставним жалбама поступа, пре свега, сагласно времену њиховог подношења, у Уставном суду је на крају 2017. године остало нерешено 2.979 предмета уставних жалби изјављених до 1. јануара 2016. године. Од наведеног броја, 2.646 нерешених уставних жалби поднето је 2015. године. Када је реч о уставним жалбама поднетим у 2014. години, на почетку 2017. године нерешених је било 364, а на крају године 277. Наведеном треба додати и то да је Уставни суд у претходних десет година решио готово 62.000 предмета уставних жалби, као и да одлучивање о појединим уставним жалбама захтева обимнију претходну анализу спорних питања и заузимање ставова који претходе доношењу коначне одлуке, због чега се у појединим предметима, по потреби, расправа води и на више седница Суда. Свакако, Уставни суд ће и даље настојати да се у наредном периоду време одлучивања о свакој уставној жалби у што већој мери смањи, поштујући такво очекивање подносилаца, као и приоритете које поједини предмети представљају због карактера спорних питања и евентуалних последица које би за подносиоце могле настати, али водећи рачуна и о неопходној равнотежи између квалитативне и квантитативне димензије одлучивања.

У прилогу Прегледа рада Уставног суда за 2017. годину дати су ближи подаци о структури предмета према појединим надлежностима Уставног суда, изражени у нумеричком и графичком облику.

III

РЕШАВАЊЕ ПРЕДМЕТА ИЗ УСТАВНОСУДСКЕ НАДЛЕЖНОСТИ

1. Оцена уставности и законитости и сагласности са потврђеним међународним уговорима

Структура заступљености предмета према појединим надлежностима Уставног суда, као што је већ напред поменуто, остала је непромењена у односу на претходних неколико година. Наиме, надлежност Уставног суда за одлучивање о сагласности закона и других општих аката са Уставом и потврђеним међународним уговорима, тзв. нормативна контрола, која је пре доношења важећег Устава 2006. године била основна и доминантна, иако од изузетног значаја за заштиту уставности и законитости, и даље је заступљена у мањем обиму. Уставни суд је током 2017. године

имао у раду укупно 596 предмета у којима је тражена нормативна контрола оспореног општег правног акта – 366 предмета пренетих из ранијих година и 230 нових предмета.

У току посматране године, решен је укупно 291 предмет нормативне контроле (што је 12 предмета мање у односу на 2016. годину), тако да је остало нерешених 305 предмета.

Оцена Уставног суда да је у домену нормативне контроле потребно обезбедити већи степен ефикасности у одлучивању остаје актуелна, с обзиром на број окончаних предмета у 2017. години. Међутим, објективности ради, мора се нагласити да је присутна појава све веће диспропорције у иницијативама које се достављају Уставном суду. С једне стране, расте број очигледно неоснованих иницијатива, као и поднесака који не испуњавају основне процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање Уставног суда. Истовремено, расте и број сложенијих предмета, јер се појединим иницијативама тражи нормативна контрола све већег броја одредаба како закона, тако и других општих правних аката и покрећу све сложенија уставноправна питања, те је неопходно у њиховом разматрању спровести вишефазни прописани поступак, који захтева одређено време, и извршити оцену како у односу на одредбе Устава Републике Србије, тако и у односу на потврђене међународне уговоре, што захтева додатно време за обраду и разматрање конкретног предмета.

Структура предмета нормативне контроле који су окончани доношењем одлуке или решења о неприхватању иницијативе, посматрано према врсти оспорених аката је следећа: закони - 8 предмета; акт Владе – 1 предмет; акти министарстава и других републичких органа – 4 предмета; акти органа аутономне покрајине – 1 предмет; акти органа јединица локалне самоуправе (општина и градова) – 14 предмета; остали општи правни акти (јавних служби, привредних друштава, банака, удружења и других организација) – 7 предмета.

Одлучујући поводом поднетих предлога и иницијатива којима је затражена оцена уставности и законитости, а у појединим предметима и сагласности са потврђеним међународним уговорима, Уставни суд је донео: 25 одлука о утврђивању несагласности са Уставом и/или законом, 3 одлуке о одбијању предлога/захтева за утврђивање неуставности закона/акта Владе, 8 решења о одбацивању иницијативе за покретање поступка за оцену уставности и 235 закључака којима су одбачени предлози и иницијативе за оцену уставности и/или законитости због тога што је утврђено да не постоје процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање. Уставни суд је у 5 предмета обуставио поступак и то: у 2 предмета је решењем обуставио поступак, јер је оспорени акт у току поступка усаглашен са Уставом/законом, а у 3 предмета су подносиоци повукли иницијативе, те су престале да постоје процесне претпоставке за одлучивање. У 1 предмету, на захтев доносиоца оспореног акта, донет је закључак о застајању са поступком.

Такође, Уставни суд је у 7 предмета покренуо поступак за оцену уставности/законитости и то: закона – у 1 предмету; аката републичких органа – у 3 предмета; акта републичке организације – у 1 предмету и аката јединица локалне самоуправе – у 2 предмета.

У предметима у којима је мериторно одлучивао, Уставни суд је, према врсти оспорених аката, донео: 1 одлуку којом је утврдио неуставност одредаба закона и 2 одлуке којима је одбио предлоге за утврђивање неуставности закона; 1 одлуку којом је одбио захтев за утврђивање неуставности и незаконитости акта Владе; 4 одлуке о утврђивању неуставности и незаконитости аката републичких органа (2 одлуке поводом оцене аката чији је доносилац министарство, 1 одлуку у поступку оцене акта Акредитационог тела и 1 одлуку у поступку оцене акта Завода за интелектуалну својину); 1 одлуку којом је утврђена несагласност са Уставом и законом општег акта аутономне покрајине; 13 одлука којима је утврђена несагласност са Уставом и законом општих аката јединица локалне самоуправе и 6 одлука којима је утврђена неуставност и незаконитост општих аката других субјеката.

1.1. Закони и други општи акти Народне скупштине

Одлучујући током 2017. године у предметима у којима су биле оспорене одредбе закона и други општи акти Народне скупштине, Уставни суд је донео: 1 одлуку о утврђивању неуставности појединих одредаба закона, 2 одлуке о одбијању предлога за утврђивање неуставности, 5 решења о одбацивању иницијативе јер изнетим разлозима оспоравања нису били поткрепљени наводи да има основа за покретање поступка за оцену уставности оспореног закона и 1 решење о покретању поступка. Донета су и 104 закључка о одбацивању иницијатива због процесних недостатака и 1 закључак о застајању са поступком, на захтев надлежног одбора Народне скупштине.

Доносећи мериторну одлуку, Уставни суд је утврдио да одредба члана 46. став 1. Закона о коморама здравствених радника („Службени гласник РС“, бр. 107/05 и 99/10), није у сагласности са Уставом – одлука IУз-289/2015 од 8. јуна 2017. године.

Одлуком IУз-119/2016 од 11. маја 2017. године, Уставни суд је одбио предлог за утврђивање неуставности одредбе члана 97. став 8. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14 и 145/14), а одлуком IУз-293/2016 од 22. јуна 2017. године, Уставни суд је одбио предлог за утврђивање неуставности и несагласности са потврђеним међународним уговором одредбе члана 56. став 2. Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 62/06, 63/06-исправка, 115/06-исправка, 101/07, 99/10, 108/13 и 99/14).

1.2. Међународни уговори

Уставни суд је донео 1 решење о одбацивању поднетих иницијатива за оцену уставности потврђеног међународног споразума, оценивши, након детаљне анализе навода иницијатора да изнетим разлозима нису поткрепљене тврдње о основаности покретања уставносудског поступка, док је у другом предмету закључком одбацио иницијативе због непостојања процесних претпоставки за покретање и вођење поступка.

1.3. Акти Владе

Уставни суд је донео 1 одлуку о одбијању захтева за утврђивање неуставности и незаконитости оспореног акта Владе и 9 закључака о одбацивању иницијатива због недостатка процесних претпоставки за поступање Уставног суда.

1.4. Прописи и други општи акти министарстава, правосудних и других републичких органа и организација

По спроведеном поступку у предметима у којима је оспорена уставност и/или законитост општих аката републичких органа и организација, Уставни суд је донео 4 одлуке о утврђивању несагласности са законом и Уставом и 26 закључака о одбацивању иницијатива због процесних недостатака. У 1 предмету Суд је покренуо поступак за оцену уставности и законитости општег акта министарства. Такође, Уставни суд је покренуо поступак за оцену законитости оспореног општег акта Државног већа тужилаца и оспореног општег акта Високог савета судства, те је ове поступке обуставио, будући да су, након покретања поступка, спорни акти престали да важе доношењем нових аката, који не садрже решења која су за Уставни суд била уставноправно спорна.

1.5. Општи акти органа локалне самоуправе и месних заједница

Иницијативама којима је тражена оцена уставности и законитости општих аката органа јединица локалне самоуправе у 1 предмету су оспорене одредбе статута, док су у преосталим предметима оспорени претежно општи акти којима су била уређена питања из области комуналних делатности, коришћења грађевинског земљишта и локалних такси и накнада. Уставни суд је донео 13 одлука о утврђивању неуставности и незаконитости одредаба оспорених општих аката и 1 решење о одбацивању иницијативе за покретање поступка за оцену уставности и законитости, у 2 предмета је покренуо поступак, а у 2 предмета је поступак обустављен због повлачења иницијативе. У 49 предмета Суд је поднете иницијативе закључком одбацио због процесних недостатака.

1.6. Акти привредних друштава, јавних служби и других организација и колективни уговори

У предметима у којима су иницијативама оспорене одредбе колективних уговора, општих аката јавних предузећа и других привредних друштава, установа и других правних лица, Уставни суд је донео 6 утврђујућих одлука, у 1 предмету је донео решење о одбацивању иницијативе за покретање поступка за оцену уставности, сагласности са потврђеним међународним уговором и за оцену законитости, у 1 предмету је покренуо поступак за оцену оспореног акта, а у 44 предмета нису биле испуњене процесне претпоставке за мериторно одлучивање, те је Суд предмет решио доношењем закључака о одбацивању иницијатива.

2. Поступање Уставног суда у оквиру надлежности за решавања сукоба надлежности

У току 2017. године Уставни суд је у предметима формираним по захтевима за решавање сукоба надлежности између суда и другог државног органа донео 14 решења којима је одредио орган надлежан за поступање у конкретном предмету и 6 закључака којима је одбацио захтеве за решавање сукоба надлежности, јер је утврдио да формалноправно нема поступка поводом кога би Уставни суд решавао сукоб надлежности.

3. Поступање Уставног суда у оквиру надлежности за решавања изборних спорова

Поступајући у предметима формираним по захтевима за решавање изборних спорова, Уставни суд је у 2017. години одбацио 1 захтев због ненадлежности Уставног суда да одлучује о спору који је настао у вези са поступком избора, јер се заштита изборног права може остварити пред Управним судом, на начин прописан законом.

4. Поступак по жалбама судија, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца на одлуку о престанку функције

По жалбама изјављеним због престанка судијске, односно јавнотужилачке функције, Уставни суд је током године решио 7 предмета. У свих 7 предмета жалбе су одбачене и то: 4 као очигледно неосноване и 3 као недопуштене.

5. Поступак одлучивања по жалби изјављеној против појединачног акта државног органа којим се онемогућава вршење надлежности јединице локалне самоуправе

Решавајући по жалби изјављеној против појединачног акта државног органа којим се, према мишљењу подносиоца жалбе, онемогућава вршење надлежности јединице локалне самоуправе, Уставни суд је донео 1 решење којим је одбацио жалбу општине изјављену Уставном суду због недавања сагласности Министарства за државну управу и локалну самоуправу на предлог одлуке о утврђивању назива улица и тргова и обележавању кућа бројевима на подручју општине. Како одлука скупштине јединице локалне самоуправе о одређивању (промени) назива улица и тргова на подручју општине представља везани акт који се може донети само уз претходну сагласност министарства надлежног за локалну самоуправу и без те сагласности акт не може бити донет, Уставни суд је одбацио жалбу из процесних разлога.

6. Поступак по уставним жалбама

Вишегодишња тенденција све већег броја нових предмета уставних жалби, као што је већ претходно поменуто, била је још израженија у 2017. години, са просечним месечним приливом од нешто више од 1.000 предмета. Поступање Уставног суда у оквиру ове надлежности и даље је доминантно, са примљених 12.118 нових уставних жалби и решених 7.958 предмета у току 2017. године. Уочава се несмањени број предмета у вези са обезбеђивањем заштите права на суђење у разумном року. Наиме, иако се увођењем новог правног средства почев од маја 2014. године заштита овог права, у поступцима који нису окончани, обезбеђује пред редовним судовима (најпре кроз допуне Закона о уређењу судова, а од 1. јануара 2016. године применом посебног Закона о заштити права на суђење у разумном року), пред Уставним судом се у све већем броју оспоравају одлуке судова опште и посебне надлежности донете у поступку заштите означеног уставног права, и то не из разлога што заштита није пружена, већ што подносиоци нису задовољни одлуком суда опште и посебне надлежности о правичној накнади због утврђене повреде права.

У поређењу са 2016. годином, када је решено 8.992 предмета уставних жалби, током 2017. године Уставни суд је решио 1.034 предмета уставних жалби мање, односно 7.958 предмета, што је неминовна последица промена у персоналном саставу Уставног суда. Нерешених предмета уставних жалби на крају 2017. године је остало укупно 17.888. Иако је број решених предмета нешто мањи у односу на претходне три године, степен ажурности рада Уставног суда је остао у оквирима стандарда које Европски суд за људска права сматра ефикасним поступањем.

Процентуално изражено, у структури решених предмета и даље је велики број донетих одлука којима је мериторно одлучено о истакнутој повреди зајемченог права – мериторно је одлучено у 12,94% укупно решених предмета (1.030 одлука). Преосталих 87,06% предмета, односно 6.928, решено је одбацивањем уставне жалбе или на други процесни начин. Значајно је приметити да је број донетих мериторних одлука у 2017. години повећан за непуних 2% у односу на 2016. годину.

Даље, посматрано са становишта исхода поступка у односу на 2016. годину, смањен је проценат одлука којима је уставна жалба усвојена. Наиме, 830 усвајајућих одлука, колико је Уставни суд донео током 2017. године, представља 80,58% укупног броја уставних жалби које су мериторно решене. То је за 44,59% мање него 2016. године, када је усвојено 1.498 уставних жалби. У преосталих 200 предмета Уставни суд је донео одлуку којом се уставна жалба одбија као неоснована.

Одлукама којима су усвојене уставне жалбе најчешће је утврђена повреда права на правично суђење из члана 32. став 1. Устава – у 184 одлука, повреда права на суђење у разумном року у поступку који је окончан и у неокончаним управним поступцима – у 214 одлука и повреда права на имовину – у 352 одлуке. Због неједнаког поступања судова у истим чињеничним и правним ситуацијама Суд је у 10 одлука утврдио повреду права на правну сигурност, као елемента права на правично суђење, а у 63 одлуке повреду права на једнаку заштиту права из члана 36. став 1. Устава. Повреда права на правно средство из члана 36. став 2. Устава утврђена је у 22 одлуке. У кривичноправној области донете су 4 одлуке којима је утврђена повреда права на ограничено трајање

притвора из члана 31. став 1. Устава, као и 2 одлуке у којима су утврђене повреде права на уручење писменог и образложеног решења о притвору у утврђеном року из члана 30. став 3. Устава. У 2 предмета утврђена је повреда на слободу окупљања из члана 54. став 1. Устава, у 3 предмета повреда права на правичну накнаду за рад, у 3 предмета повреда права на правну заштиту за случај престанка радног односа из члана 60. став 4. Устава, а у 1 предмету Уставни суд је утврдио повреду права на судску заштиту из члана 22. став 1. Устава. Из наведених података се може закључити да је и даље најчешће утврђење повреде права на правично суђење и права на суђење у разумном року у поступцима који су окончани, али је у 2017. години утврђен већи број повреда права на имовину (352) него у 2016. години (332) или у 2015. години када је повреда овог права утврђена у само 32 предмета. Треба нагласити да, готово без изузетка, до утврђивања повреде права на имовину долази у случајевима на које је Република Србија у обавези да примењује пресуде Европског суда за људска права, конкретно, када запослени и бивши запослени предузећа са искључивим или већинским друштвеним, односно државним капиталом, због непримерено дугог трајања судских поступака (извршних, односно стечајних) нису у могућности да наплате своја потраживања из радног односа.

Уставни суд је поводом утврђених повреда права на суђење у разумном року у 174 предмета утврдио и право подносилаца уставних жалби на накнаду нематеријалне штете, док је у 345 предмета утврдио право на накнаду материјалне штете на терет средстава буџета Републике, као начин отклањања последице утврђене повреде права на имовину. Укупна висина утврђене накнаде нематеријалне штете износи 615.200 евра, у динарској противвредности на дан исплате по средњем курсу Народне банке Србије, док се висина накнаде материјалне штете утврђује у износу досуђеног/утврђеног, а ненаплаћеног потраживања. Уставни суд је, у складу са одредбом члана 89. став 2. Закона о Уставном суду у 213 предмета поништио појединачни акт којим је учињена повреда уставног права и одредио да доносилац тог акта поново одлучи о спорном питању.

Истовремено, током 2017. године, након фазе претходне контроле уставних жалби у којој се испитује да ли су испуњене процесне претпоставке да се по поднетој уставној жалби води поступак, одбацивањем уставне жалбе је решено укупно 6.928 предмета, што је 181 предмет мање него у 2016. години. У још већој мери него ранијих година, забрињава енормни број уставних жалби које не испуњавају основне претпоставке за вођење поступка, а које су изјављене од стране стручних лица - адвоката (било као пуномоћника или се радило само о састављању поднеска). Наиме, у 2017. години 73,79% (номинално 5.026) укупно одбачених уставних жалби чине поднесци које су саставили или су их у име подносилаца изјавили њихови пуномоћници адвокати. Ако се узме у обзир да се поступци по уставним жалбама воде већ десет година, да је на интернет страници Уставног суда свима доступан образац за сачињавање уставне жалбе, као и упутство за његово попуњавање, неприхватљиво је да велики број адвоката и даље не прави разлику између уставне жалбе, као посебног правног средства за заштиту Уставом зајемчених права и слобода и редовних и ванредних правних средстава која се изјављују у поступцима пред судовима опште и посебне надлежности, те од Уставног суда траже да поступа као инстанциони суд. Такође је професионално недопустиво, посебно када се има у виду и висина накнаде за подношење уставне жалбе (која је наведена у самој уставној жалби), да у остављеном року пуномоћници – адвокати не уреде поднеске уставних жалби по налогу Суда (када поднесци не садрже прописане податке или уз поднесак није

достављен појединачни акт који се оспорава или није достављено специјално пуномоћје за подношење уставне жалбе и др.), а што за правну последицу има одбацивање уставне жалбе. На поменути појаву Уставни суд указује већ дужи низ година, али је реаговање професионалног удружења адвоката изостало.

Имајући у виду место које уставна жалба заузима у систему заштите људских права зајемчених Уставом и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода, као и чињеницу да се супсидијарна заштита обезбеђује ван граница Републике Србије, путем представки Европском суду за људска права, значајно је напоменути да је у 2017. години Европски суд за људска права од 1.631 предмета који су се односили на Републику Србију, 1.594 представке прогласио недопуштеним или их одбацио, донео 26 пресуда (које су се односиле на 37 подносилаца) и у 25 предмета нашао повреду права. Такође, треба указати да је, према подацима Европског суда за људска права, значајно смањен број представки изјављених против Републике Србије.⁶

IV

ПРАВНИ СТАВ УСТАВНОГ СУДА И НОРМАТИВНА ДЕЛАТНОСТ

а) Правни став

Уставни суд је на седници одржаној 6. априла 2017. године разматрао предлог става у вези начина коришћења личног имена судија Уставног суда - припадника националне мањине, у актима Уставног суда. Питање дуалног начина навођења имена судије Уставног суда по први пут се појавило пред Уставним судом, за судију чије је име у матичну књигу рођених уписано двојезично, односно и на језику и писму националне мањине.

Имајући у виду непостојање претходне праксе у поступању Уставног суда поводом овог питања, Уставни суд је усвојио став који гласи:

„Лично име судије Уставног суда који је припадник националне мањине се, на захтев упућен председнику Суда, у актима Уставног суда наводи на начин на који је његово или њено лично име уписано у матичну књигу рођених, што значи да ако је лично име судије Уставног суда у матичну књигу рођених уписано и на језику националне мањине, у актима Уставног суда ће се наводити најпре на српском језику, ћириличким писмом, а након тога, у загради, и на језику и писму националне мањине којој судија припада. Уколико судија Уставног суда такав захтев не постави, његово или њено лично име се у актима Уставног суда наводи на српском језику, ћириличким писмом”.

---

⁶ На дан 1. јануара 2018. године пред Европским судом за људска права се налази укупно 1.577 представки изјављених против Републике Србије.

б) Нормативна делатност Уставног суда

Уставни суд је у току 2017. године донео:

- Одлуку о проглашавању Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Уставног суда важећим и у време ратног и/или ванредног стања (на седници 20. априла 2017. године),

- Одлуку о увођењу дежурства у случају проглашења ванредног или ратног стања (на седници 20. априла 2017. године),

- Правилник о службеној и радној одећи и обући и додатној опреми државних службеника и намештеника у Стручној служби Уставног суда (на седници 23. новембра 2017. године).

Уставни суд је, такође, усвојио редовне годишње документе (Финансијски план Уставног суда за 2017. годину, План јавних набавки Уставног суда за 2017. годину и Одлуку о утврђивању максималног броја запослених на неодређено време у Уставном суду за 2017. годину) и утврдио Предлог буџета Уставног суда за 2018. годину.

V

ОДНОС УСТАВНОГ СУДА И НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Поступајући на основу одредаба Закона о Уставном суду (чл. 33. и 107.) и Пословника о раду Уставног суда (члан 46.), Уставни суд је, као и претходних година, Народној скупштини достављао на одговор, односно мишљење поднете предлоге и иницијативе за покретање поступка за оцену уставности закона, односно сагласности закона са Уставом и потврђеним међународним уговором у предметима у којима су постојале процесне претпоставке за вођење поступка пред Уставним судом.

Од посебног значаја је упућивање Народној скупштини решења о покретању поступка оцене уставности закона, у којима Уставни суд указује на спорна правна питања која се постављају у конкретним предметима, на који начин упознаје законодавца са потребом да се начин њиховог уређивања преиспита, а понекад и побољша са становишта прихваћених стандарда квалитета закона, у смислу њихове јасноће, предвидљивости и прецизности норми.

VI

ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА УСТАВНОГ СУДА

Према одредби члана 166. став 2. Устава, одлуке Уставног суда су коначне, извршне и општеобавезујуће, а одредбом члана 104. става 1. Закона Уставном суду је утврђена обавеза државних и других органа, организација којима су поверена јавна овлашћења, политичких странака, синдикалних организација, удружења грађана или верских заједница да, у оквиру својих права и дужности, извршавају одлуке и решења Уставног суда. У случају неизвршења одлуке Уставног суда, под условима и на начин прописан законом, заинтересовано лице се може обратити Уставном суду захтевом за

извршење одлуке Суда. Таквих предмета у раду Уставног суда је све мање, што указује на чињеницу да се претходно наведене одредбе Устава и закона поштују.

У 2017. години решавајући о захтеву за извршење одлуке Уставног суда у предмету ХУ-26/2017, Уставни суд је донео закључак о одбацивању захтева, због непостојања процесних претпоставки. Предметним захтевом тражено је извршење одлуке Уставног суда IУо-250/2015 од 6. јуна 2016. године. Испитујући претпоставке за поступање по поднетом захтеву, Уставни суд је утврдио да је захтев подносиоца заснован на његовом погрешном схватању правног дејства одлука Уставног суда и указао да се ступањем на снагу новог општег акта или измена и допуна постојећег општег акта из правног поретка трајно уклањају претходно важеће одредбе, те да одлука Уставног суда о неуставности или незаконитости општег акта који је на снази не може да доведе до "оживљавања", односно "враћања на правну снагу" претходног акта и правних норми које су у њему биле садржане.

VII

ОБЛИЦИ И МЕТОД РАДА УСТАВНОГ СУДА

Положај и надлежности, као и основе поступања Уставног суда, темеље се на одредбама Устава и Закона о Уставном суду, а унутрашња организација, начин рада и друга питања од значаја за рад Уставног суда ближе су уређени Пословником о раду Уставног суда.

1. Седнице Уставног суда и већа

У току 2017. године, у складу са прописаном организацијом, Уставни суд је одлучивао на седницама Уставног суда, седницама два велика већа и пет малих већа.

Одржано је 25 седница Уставног суда, 51 седница великих већа и 156 седница малих већа.

На седницама Уставног суда су, такође, разматрани предлози правних ставова у вези са појединим уставноправним питањима, усвојени општи правни акти Суда и донете друге одлуке у складу са одговарајућим законима.

2. Радна тела

Као и током ранијих година, ради ефикаснијег одлучивања на седницама, претходна расправа о појединим спорним правним питањима која су се појављивала у предметима, као и предлози одлука, разматрани су на седницама сталних радних тела и то:

- *I Одбора за уставне жалбе из области грађанског права*, који је надлежан за разматрање предлога одлука у предметима из области грађанске материје,

осим оних које су таксативно наведене као надлежности II одбора (одржано је 27 седница, на којима је разматрано 388 предлога одлука),

- *II Одбора за уставне жалбе из области грађанског права*, који је надлежан за разматрање предлога одлука у предметима из области привредног права, радног права и спорова из породичног права (одржано је 19 седница и разматрано 98 предлога одлука),

- *Одбора за уставне жалбе из области кривичног права* (одржано је 16 седница, на којима су разматрана 92 предлога одлука),

- *Одбора за уставне жалбе из области управног права* (одржане су 23 седнице, на којима је разматрано 133 предлога одлука),

- *Редакционе комисије* (одржано је 29 седница, на којима је у 867 предмета утврђен коначни текст усвојене одлуке или решења),

- *Комисије за праћење остваривања уставности и законитости* (одржана је једна седница, на којој је Комисија разматрала питања у вези са начином коришћења имена судије Уставног суда, припадника националне мањине, у актима Уставног суда, те је о свом мишљењу и предлогу става обавестила Уставни суд) и

- *Комисије за организациона и финансијска питања* (одржано је 6 седница, на којима су утврђени предлози општих аката Суда и предлози за постављење државних службеника на положај заменика секретара Уставног суда и о премештају на положај секретара одбора образованих за уставне жалбе из појединих правних области).

VIII

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Међународна сарадња Уставног суда у 2017. години била је оријентисана на успостављање и унапређивање билатералних односа са уставним судовима других земаља, као и на сарадњу са њима на мултилатералној основи у регионалним и светским оквирима.

Председник Суда и судије учествовали су на скуповима са међународним елементом у земљи и иностранству. У реализацији својих активности Суд је сарађивао са другим државним органима, међу којима нарочито са Министарством спољних послова, Министарством унутрашњих послова и Управом за заједничке послове републичких органа.

Јануар

Тадашњи заменик председника Уставног суда проф. др Горан П. Илић учествовао је на свечаности, која се, поводом почетка нове судеће године, одржава у Европском суду за људска права, у Стразбуру (Француска). У оквиру свечаности био је одржан и семинар „Забрана протеривања и одбијања као принцип међународног права и улога правосуђа у његовој примени“.

Фебруар

Председник Уставног суда Весна Илић Прелић примила је у Уставном суду делегацију Амбасаде Боливарске Републике Венецуеле у Србији.

Председник Уставног суда Весна Илић Прелић примила је у Уставном суду делегацију Европске уније, поводом почетка реализације пројекта подршке ЕУ Правосудној академији.

Март

Заменик председника Уставног суда Снежана Марковић учествовала је у раду Четвртог регионалног форума владавине права за Југоисточну Европу који је одржан у Тирани (Албанија). Тема Форума била је слобода изражавања и њена повезаност са правом на приватност и правом на правично суђење.

Председник Уставног суда Весна Илић Прелић учествовала је у раду конференције „Правосуђе у транзицији на путу европских интеграција: Изазови и прилике за делотворну заштиту људских права“, која је одржана у Београду. Конференција је организована поводом обележавања прве године успешног спровођења пројекта „Подршка Европске уније Правосудној академији“.

Председница Уставног суда је у Уставном суду одржала састанак са делегацијом Мисије ОЕБС-а у Србији коју је предводио шеф Мисије, амбасадор Андреа Орицио.

Април

Председник Уставног суда Весна Илић Прелић примила је у Уставном суду амбасадорку Републике Чешке Ивану Хлавсову.

Делегација Уставног суда Републике Азербејџан, коју је предводио председник тог суда Фархад Абдулајев, боравила је, од 27. до 29. априла 2017. године, у посети Уставном суду. У оквиру посете, у Уставном суду, одржан је састанак председнице и судија Уставног суда са члановима делегације Уставног суда Републике Азербејџана. Састанку је присуствовао и амбасадор Републике Азербејџан у Србији Елдар Хасанов.

Мај

Делегација од 45 запослених у Уставном суду Аустрије посетила је Уставни суд Србије. Приликом посете секретар Уставног суда Србије Радован Безбрадица госте је упознао са историјатом уставног судства и писане уставности у Србији, као и са саставом, надлежностима, поступком, организацијом и начином рада Уставног суда.

На позив савезног министра правде и заштите потрошача Савезне Републике Немачке, председник Уставног суда Весна Илић Прелић присуствовала је прослави 25. годишњице постојања Немачке фондације за међународну правну сарадњу (IRZ) у Берлину (Немачка). Прослави је, у име Правног факултета Универзитета у Београду који,

као и Уставни суд, има дугогодишњу успешну сарадњу са Фондацијом, присуствовао и професор Правног факултета, сада судија Уставног суда, др Милан Шкулић.

Председница Уставног суда примила је у Уставном суду делегацију Одбора за уставна питања Европског парламента.

Јун

Председница Уставног суда и судија др Тијана Шурлан учествовале су у раду Регионалне конференције „Забрана дискриминације у уставносудској пракси“ која је одржана у Будви, (Црна Гора). Организатори конференције су били Уставни суд Црне Горе и Немачка фондација за међународну правну сарадњу (IRZ).

Председница Уставног суда и судија Братислав Ђокић учествовали су у раду XVII Конгреса Конференције европских уставних судова који је одржан у Батумију (Грузија).

Председник Суда Весна Илић Прелић учествовала је и у раду Круга председника Конференције европских уставних судова, који је одржан пре почетка и након завршетка Конгреса. Будући да је тзв. уставни суд Косова поново упутио захтев за пријем у Конференцију европских уставних судова, те да се ово питање нашло на предложеном дневном реду Круга председника, председница Уставног суда је реаговала на почетку седнице, истичући да нема основа да се о захтеву поново одлучује, јер се у међувремену није променила ниједна правно релевантна околност која је била разлог да на окупљању председника европских уставних судова, у Бечу, поводом претходног Конгреса, захтев тзв. уставног суда Косова не добије потребну већину гласова. Зато је тражено да се Круг председника посебно, гласањем, изјасни о овој тачки дневног реда. Уважавајући аргументе Србије, наведена тачка дневног реда није добила подршку 2/3 присутних чланова Круга председника, те захтев није ни био разматран.

Јул

Уставни суд Србије и Немачка фондација за међународну правну сарадњу (IRZ), организовали су Регионалну конференцију „Уставносудска заштита у казненом праву“ на Златибору. Учесници конференције су били председници и судије уставних судова Црне Горе, Босне и Херцеговине, Хрватске, Македоније, Србије, представници Фондације IRZ, као и председник Уставног суда Савезне државе Саксоније-Анхалт и бивши Генерални јавни тужилац у Тирингији и стручњак из Савезног министарства правде и заштите потрошача Немачке.

Септембар

Заменик председника Уставног суда Снежана Марковић учествовала је у раду IV Конгреса Светске конференције уставних судова, који је одржан у Вилњусу (Литванија). Тема Конгреса била је „Владавина права и уставно судство у савременом свету“.

Октобар

Председник Уставног суда Весна Илић Прелић, заменица председника Снежана Марковић и судија Сабахудин Тахировић учествовали су у раду Регионалне конференције „Уставни судови - прокламована и стварна независност“ која је одржана на Јахорини (Босна и Херцеговина). Организатор конференције је био Уставни суд Босне и Херцеговине у сарадњи са Немачком фондацијом за међународну правну сарадњу (IRZ).

Судије Уставног суда др Милан Шкулић и мр Томислав Стојковић учествовали су у раду XXII Јереванске међународне конференције која је одржана у Јеревану (Јерменија). Тема конференције је била „Улога уставних судова у превазилажењу уставних сукоба“. Организатор конференције је био Уставни суд Републике Јерменије у сарадњи са Венецијанском комисијом и Конференцијом органа уставне контроле земаља нових демократија.

Судије Уставног суда др Тамаш Корхец и др Јован Ђирић учествовали су у раду Међународне конференције „Европеизација националног уставног права и конституционализација европског права – изазови за будућност“ која је одржана у Тирани (Албанија), поводом обележавања 25. годишњице тог суда.

Председник Уставног суда Весна Илић Прелић, заменик председника Снежана Марковић и судије Уставног суда примили су у Уставном суду делегацију професора и научно-стручних сарадника Правног факултета Универзитета у Ђеру (Мађарска), коју су предводили професор тог факултета и судија Уставног суда Мађарске др Иштван Штумпф и шеф Катедре за уставно право проф др Петер Шмук.

Новембар

Председница Уставног суда и судија Милан Станић учествовали су у раду Међународне конференције „Изазови спиритуалног и правног понашања савременог појединца и императиви њиховог превазилажења“, која је одржана у Риму (Италија). Конференцију је организовао Међународни аналитички центар за уставну културу и Центар за уставно право Републике Јерменије.

Председница Уставног суда је примила делегацију Венецијанске комисије, коју је предводио правни експерт Џејмс Хамилтон. Тема разговора су биле предстојеће уставне промене у области правосуђа.

Децембар

У организацији Мисије ОЕБС у Србији, у Београду је одржан радни састанак судија Уставног суда са судијама Врховног касационог суда, на тему однос Уставног суда и судова опште и посебне надлежности у Србији.

IX**САРАДЊА СА ДРУГИМ ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА,
УСТАНОВАМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА**

У остваривању својих надлежности, Уставни суд је, као и ранијих година, сарађивао са другим државним органима о питањима од интереса за очување и јачање уставности и законитости и заштиту зајемчених људских и мањинских права и слобода. Учешће представника Уставног суда на традиционалним стручним скуповима као што су годишње саветовање судија Републике Србије у Врњачкој Бањи у организацији Врховног касационог суда доприноси јачању сарадње и ближег сагледавању правних питања од значаја за заштиту зајемчених права и слобода.

Такође, Уставни суд је, као и свих претходних година, остваривао редовну сарадњу са Заступником Републике Србије пред Европским судом за људска права, настојећи да пружањем потребних информација о сопственом поступању и ближим разјашњењем правних ставова заузетих у поступку одлучивања по појединим уставним жалбама, допринесе правној аргументацији коју Заступник треба да представи у име Републике Србије приликом достављања одговора на поднете представке против Србије. У том смислу, у току 2017. године Уставни суд је доставио Државном правобранилаштву – Одељењу за заступање Републике Србије пред Европским судом за људска права 10 одговора, односно информација и изјашњења у вези са предметима пред Европским судом. Током 2017. године, Уставни суд се ангажовао и поводом припреме „Водича добре праксе за помирење слободе изражавања са осталим правима и слободама, а посебно у културолошки разноликим друштвима“, Савета Европе.

Сарадња са Заједничким саветом уставне правде Венецијанске комисије, настављена је и у 2017. години. У том смислу, Председник Уставног суда Весна Илић Прелић примила је у Уставном суду делегацију Венецијанске комисије, коју је предводио правни експерт Џејмс Хамилтон. У току године, одвијали су се установљени облици сарадње, као што су: сачињавање извода из одлука и достављање извода и одлука Уставног суда за билтен и електронску базу података Венецијанске комисије *CODICES*, припрема и достављање одговора на постављена питања уставних судова, односно еквивалентних органа земаља чланица о националној регулативи и пракси у вези различитих питања, као и учешће на редовном годишњем састанку Заједничког савета уставне правде, чији домаћин је био Савезни уставни суд Немачке.

Уставни суд је и у 2017. године наставио сарадњу са Канцеларијом Савета Европе у Београду, учешћем у реализацији пројекта „Подршка ефикасним правним средствима и узајамној правној помоћи“, у оквиру заједничког програма Европске уније и Савета Европе „Horizontal facility“.

X

УСЛОВИ РАДА УСТАВНОГ СУДА

Предстојећу 55. годишњицу установљења Уставни суд дочекује у условима који су примерени његовом Уставом утврђеном положају и потребама које оперативно проистичу из изузетно великог броја предмета, како у погледу оспособљености стручне службе и информационо-технолошке подршке, тако и просторних услова за рад. Систем електронског праћења кретања предмета и одржавања седница, који је развијан током претходних неколико година, исказао је све предности дигиталне технологије, обезбеђујући лакши рад, рационалније коришћење радног времена и доступност и сигурност предмета у раду и архивске грађе.

У вези са текућим одржавањем и даљим развојем система електронског пословања, а у складу са планом јавних набавки за 2017.годину, у Уставном суду је извршена набавка рачунарске опреме преко ЦЈН, и то: 18 лаптопова за салу где се одржавају седнице суда, 9 принтера Lexmark MS 415dn и 8 рачунара Lenovo ThinkCentre M800. Набавке су успешно спроведене и извршене у законском року.

Поред редовних активности на одржавању корисничких рачунара и система, њихове функционалности и оперативности, урађене су и следеће активности :

- завршен је upgrad-e свих рачунара на OS W7 и инсталиран је Office 2010.
- захваљујући помоћи компаније Microsoft инсталиран је MSSCOM system за мониторинг целокупног система и уједно је спроведена обука систем инжењера за рад (вредност добијене донације је око 10.000 евра),
- извршена је демонтажа вишка мрежних уређаја и каблова унутар пословног простора која је заостала од претходних корисника локације,
- подешени су сви лаптопови у салама радних тела Уставног суда према новим судијама и извршено је неопходна допуна апликације,
- извршена је обука нових судија за рад са апликацијом ISUS и Е-седнице, као и прерасподела свих предмета.
- завршена је миграција тестног окружења са IBM сервера на нову платформу FS,
- извршена је инсталација допунске РАМ меморије на FS serverima (8 GB), као и инсталација нове верзије Open Office-а услед проблема конвертовања Word документа у PDF документ.
- извршена је миграција апликације ИСУС на тестно окружење са EMC Documentuma 6.6 на 7.3 и Web top 6.8.2, а након завршене миграције вршено је тестирање исте на новим верзијама системског софтвера, као и припрема пакета за инсталацију свих 220 клијената на IE11, Jave 10.0.8.131, ВНО, status bar, подешавања осталих browsera (Mozilla, Google Chrome) за рад, подешавања Е-седница у off-line и on-line режиму рада.
- извршен је Windows update свих сервера за апликацију ИСУС и Е-седнице.

- инсталиран је Microsoft пакет SC-DPM који нам омогућава централизован мониторинг система, инсталацију системских програма за све клијенте и backup клијентских машина.
- извршена је реплика продукционих сервера и upgrade OS Windows 2008 R2 на Windows 2012 R2 на продукционим серверима Tomcat и Nureg-v, као и инсталација SCCM-a на свим клијентима, а током наведене активности имплементирани су и потребне „закрепе“ за тесно и продукционо окружење, као и подешавање свих радних станица са инсталираним W7/W10 OS и радних станица 32-битних/64-битне архитектуре.
- урађена је комплетна анализа функционалности BitImpex апликације за финансије и кадрове у циљу модификације и унапређења новим функционалностима неопходним за рад Уставног суда,
- урађена је техничка спецификација за унапређење апликације Е-седнице у новом DOT NET web окружењу са елементима унапређења рада, а након израде нове верзије апликације Е-седнице, од стране испоручиоца услуге, иста је имплементирана на тестно окружење у Уставном суду и у фази је дораде и тестирања,
- урађена је анализа модула Пословно извештавање,
- урађено, имплементирано и тестирано унапређење модула Судска пракса и Ваш предмет у суду у сарадњи са испоручиоцима услуге и извршена друга унапређења апликације ИСУС и имплементирана на тестно и продукционо окружење.

Придајући велики значај и свом библиотечком фонду, Уставни суд је настојао да током године увећа број расположивих нових издања, у складу са материјалним могућностима, те су прибављене 94 нове стручне публикације (купљено 50, разменом прибављено 44), које су од значаја како за рад на обради предмета, тако и у изради реферата за потребе учешћа на стручним скуповима.

XI

ЗАКЉУЧНЕ ОЦЕНЕ

Подаци о раду Уставног суда изложени у овом, као и у ранијим годишњим прегледима рада, несумњиво потврђују битно измењену улогу Уставног суда. Надлежност Уставног суда у области индивидуалне заштите зајемчених права и слобода и делотворност пружања те заштите коју је Европски суд за људска права начелно утврдио још половином 2008. године, представља конкретни допринос Уставног суда развоју начела владавине права у Републици Србији.

У протеклих десет година, закључно са 2017. годином, вршећи своје надлежности утврђене Уставом Републике Србије од 2006. године, Уставни суд је примио

укупно готово 100.000 предмета (99.648), од чега су безмало 80.000 предмета (79.308) били предмети уставних жалби. Поређења ради, Уставни суд је у времену од 2000. до 2007. године укупно у раду имао свега 3.208 предмета, што значи да број предмета из свих надлежности Уставног суда у том периоду одговара садашњем тромесечном приливу нових предмета. Учесталост обраћања Уставном суду постепено је расла и то тако што је Суд у 2008. години примио 2.251 нови предмет, у 2009. више од 3.500 предмета, да би број новопримљених предмета достигао максимум 2013. године – 12.419 предмета из свих надлежности Суда. Након 2013. године, оптерећеност Суда је почела показивати благе тенденције смањења. Међутим, 2017. годину карактерише највећи број до сада новопримљених предмета током једне године – 12.487.

У истом овом десетогодишњем периоду Уставни суд је решио укупно 71.371 или 71,62% укупно примљених предмета, од чега 61.553 предмета уставних жалби. Чињенице да је Суд у претходној години у раду имао 26.639 предмета и да је радио у измењеном судијском саставу, објективно су утицале на број нерешених предмета на крају 2017. године. Међутим, треба имати у виду да, статистички посматрано, укупан број нерешених предмета и даље не прелази једноипогодишњи прилив. Свестан да сваки грађанин који се обрати Уставном суду очекује његово ефикасно деловање, Суд ће и у наредном периоду улагати максималне напоре да овим очекивањима изађе у сусрет. Са друге стране, Уставни суд истиче да уставносудски поступак има своје специфичности и да свака одлука Уставног суда производи последице које се не ограничавају само на конкретни уставни спор, те стога испитивање и разматрање спорних питања захтева подробну анализу и расправу, уз обавезу Уставног суда да примени и ставове и праксу међународних институција, пре свега Европског суда за људска права. Због тога одлучивање Суда у појединим предметима објективно захтева дуже време.

Коначно, Уставни суд сматра да у процесу унапређења владавине права и квалитетне заштите зајемчених права и слобода има места, простора и потребе за ангажовањем не само Уставног суда, већ и других субјеката, а пре свих судова опште и посебне надлежности. У том смислу треба да се нагласи да су Уставни суд и редовни судови, на челу са Врховним касационим судом, као највишим судом у Републици, на заједничком задатку тумачења и примене зајемчених права и слобода у складу са стандардима развијених демократских друштава, те да само заједничким напорима могу допринети заједничком циљу – унапређењу људских права и слобода у Републици Србији.

**ПРЕДСЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА**

Весна Илић Прелић

**ПРИКАЗ
СТАТИСТИЧКИХ ПОКАЗАТЕЉА РАДА
УСТАВНОГ СУДА У 2018. ГОДИНИ**

Преглед донетих одлука о усвајању и одбијању уставних жалби у 2017. години по годинама пријема

Година	Укупан број пренетих и примљених предмета у 2017. год.	Одлуке о усвајању				Укупан број усвајајућих одлука	Одлуке о одбијању		Укупан број одбијајућих одлука	Укупно донесених одлука одлука	Решења		Укупно донесених решења	Решено на други начин				Укупно решено на други начин	Укупно решено уставних жалби у 2017. години	
		одлука о усвајању жалбе	одлука о усвајању и одбијању жалбе	одлука о усвајању и одбацивању жалбе	одлука о усвајању, одбијању и одбацивању жалбе		одлука о одбијању жалбе	одлука о одбијању и одбацивању жалбе			решење о одбацивању жалбе	решење о обустави поступка		спајање	пресигнација	службена белешка	уступљен			
2011	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
2012	22	1	0	2	0	3	1	1	2	5	9	9	0	0	0	0	2	2	16	
2013	76	4	1	4	0	9	0	0	0	9	26	26	0	1	1	1	1	4	39	
2014	364	35	2	40	2	79	24	11	35	114	152	2	154	1	6	0	2	9	277	
2015	3315	282	6	215	0	503	103	46	149	652	1938	18	1956	26	2	9	0	37	2645	
2016	9949	109	2	86	0	197	9	4	13	210	4600	40	4640	28	15	5	0	48	4898	
2017	12118	35	0	4	0	39	1	0	1	40	22	2	24	12	3	2	0	17	81	
Укупно:	25846	466	11	351	2	830	138	62	200	1030	6748	62	6810	68	27	17	5	117	7957	
донето одлука						1030														
усвајајућих одлука						830														
одбијајућих одлука						200														
донето решења						6810														
укупно решено на седницама:						7840														
сторно - решено на други начин						117														
Укупно решено од јануара 2017.						7957			нерешено:		17889									

Утврђено повређено право	Година подношења уставне жалбе							Укупно утврђено повређеног права
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
право на слободу изражавања (члан 46. Устава)	0	0	0	0	0	0	0	0
право на обавештеност (члан 51. Устава)	0	0	0	0	0	0	0	0
изборно право (члан 52. Устава)	0	0	0	0	0	0	0	0
право на слободу окупљања (члан 54. став 1. Устава)	0	0	0	0	2	0	0	2
право на имовину (члан 58. став 1. Устава)	0	0	0	0	179	157	16	352
право на рад (члан 60. Устава)	0	0	0	0	0	0	0	0
право на правичну накнаду за рад (члан 60. став 4. Устава)	0	0	0	0	3	0	0	3
право на правну заштиту за случај престанка радног односа (члан 60. став 4. Устава)	0	0	0	0	3	0	0	3
права детета (члан 64. став 2. Устава)	0	0	0	0	0	0	0	0
право и дужност родитеља (члан 65. став 1. Устава)	0	0	0	0	0	0	0	0
право на социјалну заштиту (члан. 69. Устава)	0	0	0	0	0	0	0	0
право на сталност судијске функције (члан 146. став 1. у вези члана 148. став 1. Устава)	0	0	0	0	0	0	0	0
право на поштовање приватног и породичног живота из члана 8. Европске конвенције за заштиту људских права и слобода	0	0	0	0	0	0	0	0
Укупно повређених права по годинама:	0	3	9	87	523	199	39	860

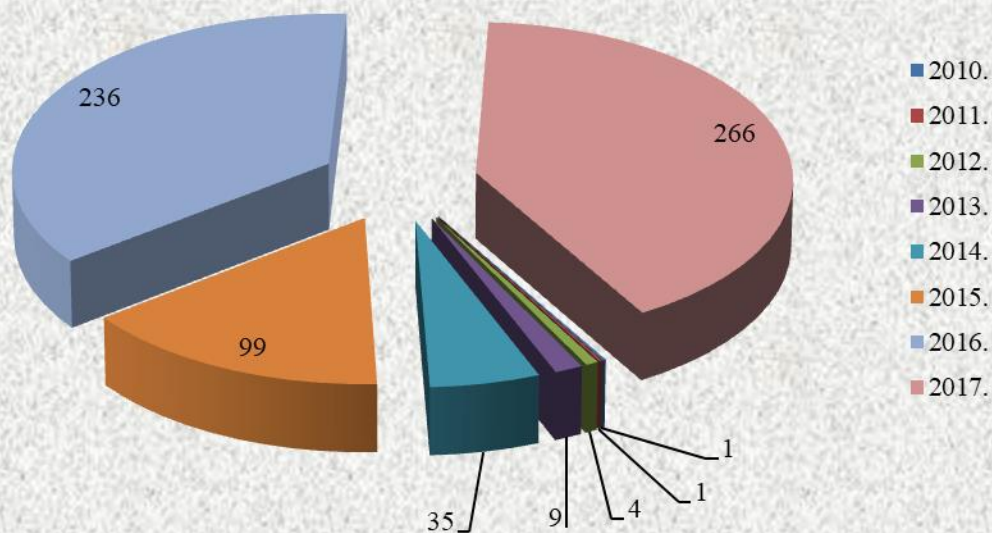

Ознака предмета	Број пренетих предмета из ранијих година (2010-2016)	Број примљених предмета у току 2017.	Укупно предмета у раду
IУз	138	102	240
IУм	5	1	6
IУо	223	127	350
IIIУ	8	33	41
VIУ		1	1
VIIIУ	10		10
IXУ	1		1
XУ		2	2
Укупно:	385	266	651

Број предмета у раду у 2017. години са ознакама од „IУ“ до „ХУ“ по годинама пријема

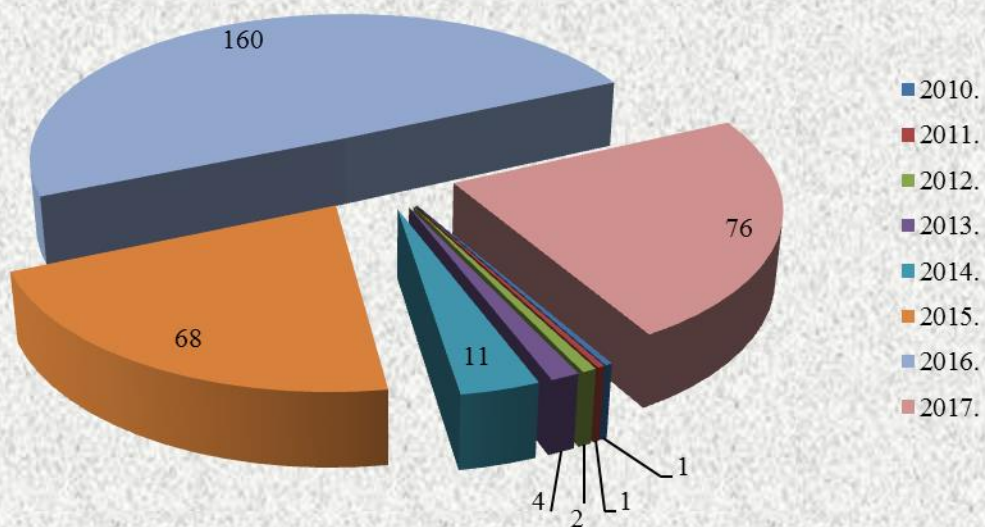
Година пријема	Број предмета у раду у 2017. години са ознакама од „IУ“ до „ХУ“ по годинама пријема
2010.	1
2011.	1
2012.	4
2013.	9
2014.	35
2015.	99
2016.	236
2017.	266
Укупно:	651

Графички приказ броја решених и нерешених предмета са ознакама од "IУ" до "ХУ" по ознакама у 2017. години

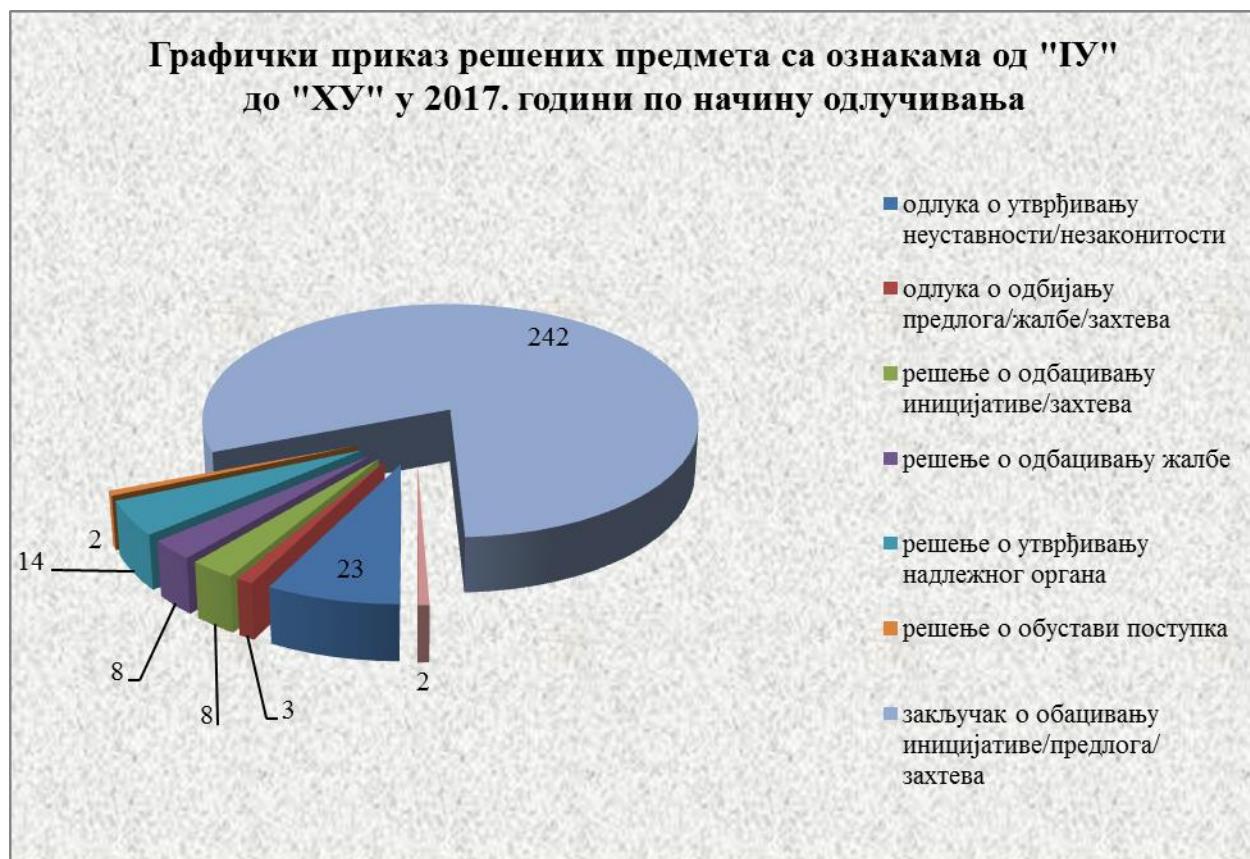

Ознака предмета	Број решених предмета по ознакама у 2017. години	Број нерешених предмета по ознакама у 2017. години	Укупно предмета у раду у 2017. години
IУз	123	117	240
Iум	5	1	6
IУо	163	187	350
IIIУ	21	20	41
VIУ	1		1
IXУ	1		1
ХУ	1	1	2

Графички приказ броја решених предмета у 2017. години са ознакама од „ГУ“ до „ХУ“ по годинама пријема

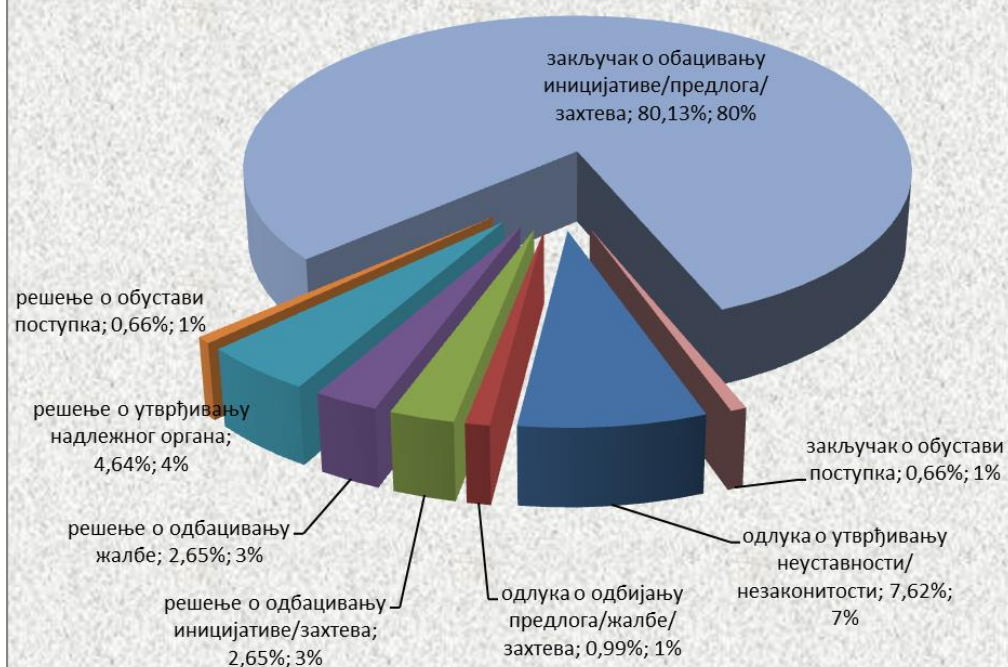

Година пријема	Број решених предмета у 2017. години са ознакама од „ГУ“ до „ХУ“ по годинама пријема
2010.	1
2011.	1
2012.	2
2013.	4
2014.	11
2015.	68
2016.	160
2017.	76
Укупно:	323

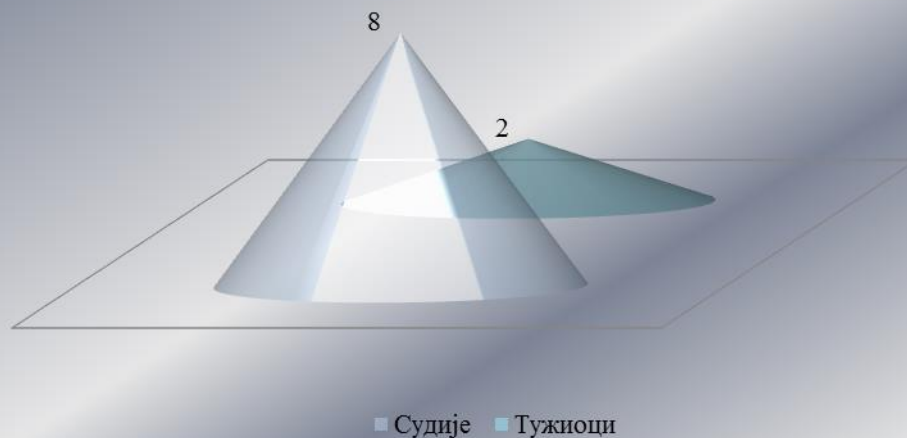
Начин одлучивања	Број донесених одлука/решења/закључака
одлука о утврђивању неуставности/незаконитости	23
одлука о одбијању предлога/жалбе/захтева	3
решење о одбацивању иницијативе/захтева	8
решење о одбацивању жалбе	8
решење о утврђивању надлежног органа	14
решење о обустави поступка	2
закључак о обацивању иницијативе/предлога/захтева	242
закључак о о обустави поступка	2

Графички приказ решених предмета са ознаком IУ до ХУ по начину одлучивања у 2017. години исказано у % у односу на укупан број решених предмета

Начин одлучивања	% донесених одлука/решења/закључака
одлука о утврђивању неуставности/незаконитости	7,62%
одлука о одбијању предлога/жалбе/захтева	0,99%
решење о одбацивању иницијативе/захтева	2,65%
решење о одбацивању жалбе	2,65%
решење о утврђивању надлежног органа	4,64%
решење о обустави поступка	0,66%
закључак о обацивању иницијативе/предлога/захтева	80,13%
закључак о обустави поступка	0,66%

Графички приказ укупног броја жалби против одлука ВСС о престанку судијске функције и жалби против одлуке ДВТ о престанку јавнотужилачке функције

Жалбе против одлука ВСС о престанку судијске функције и жалбе против одлуке ДВТ о престанку јавнотужилачке функције	Број пренетих жалби из 2016. године
Судије	8
Тужиоци	2
Укупно:	10

Жалбе против одлука ВСС о престанку судијске функције и жалбе против одлуке ДВТ о престанку јавнотужилачке функције	Број решених жалби у 2017. години	Број нерешених жалби у 2017. години
Судије	6	2
Тужиоци	2	
Укупно:	8	2

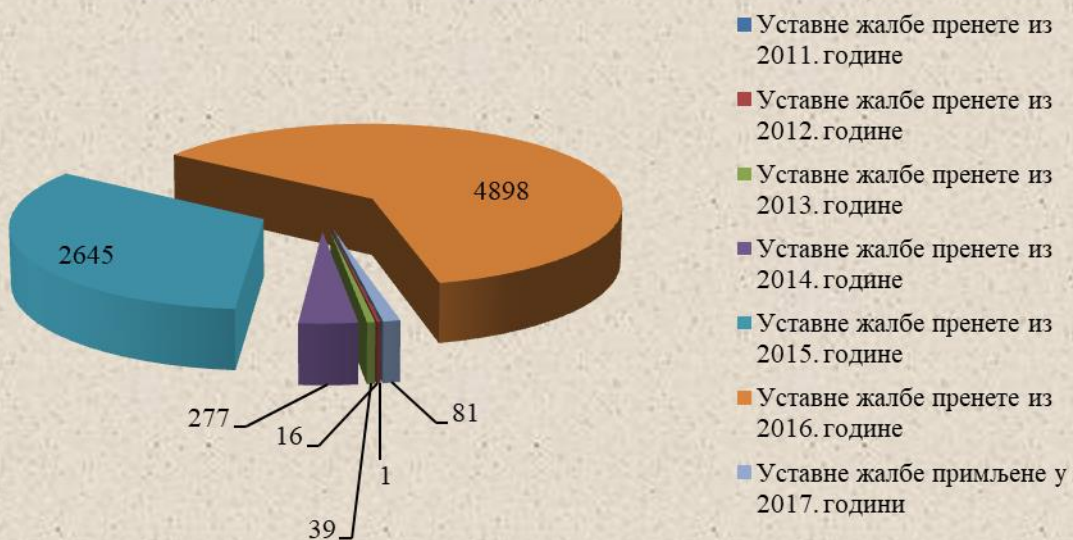

	Број уставних жалби у раду по годинама
2011	2
2012	22
2013	76
2014	364
2015	3315
2016	9949
2017	12118

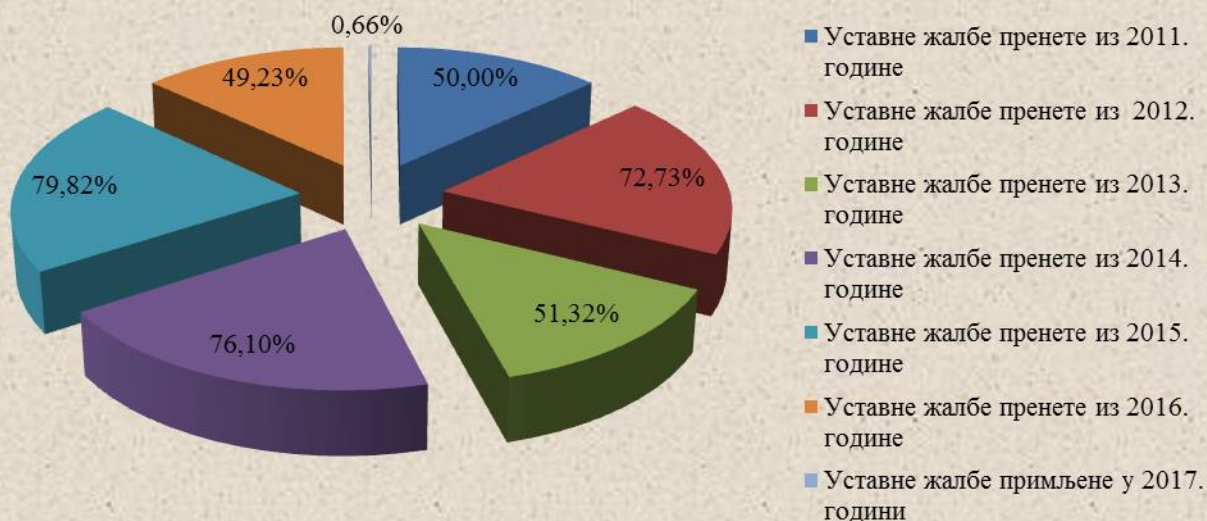
	Број нерешених уставних жалби	Број уставних жалби исказан у % у односу на укупан број предмета у раду
Нерешене уставне жалбе пренете из 2011. године	2	0,01%
Нерешене уставне жалбе пренете из 2012. године	22	0,09%
Нерешене уставне жалбе пренете из 2013. године	76	0,29%
Нерешене уставне жалбе пренете из 2014. године	364	1,41%
Нерешене уставне жалбе пренете из 2015. године	3315	12,83%
Нерешене уставне жалбе пренете из 2016. године	9949	38,49%
Уставне жалбе примљене у 2017. години	12118	46,89%
Укупно уставних жалби у раду током 2017. године	25846	100,00%

Графички приказ укупног броја решених уставних жалби у 2017. години по годинама пријема

	Број решених уставних жалби у току 2017.
Уставне жалбе пренете из 2011. године	1
Уставне жалбе пренете из 2012. године	16
Уставне жалбе пренете из 2013. године	39
Уставне жалбе пренете из 2014. године	277
Уставне жалбе пренете из 2015. године	2645
Уставне жалбе пренете из 2016. године	4898
Уставне жалбе примљене у 2017. години	81
Укупно решено:	7957

Графички приказ броја решених уставних жалби у 2017. години исказан у % у односу на укупан број предмета у раду по годинама пријема

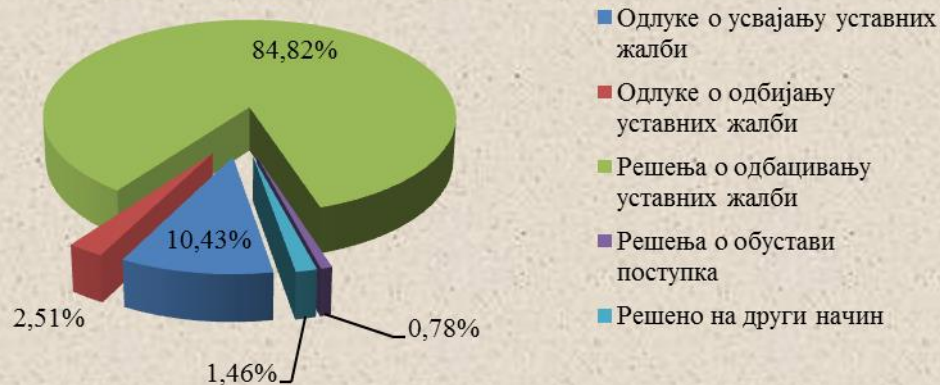

	Укупно уставних жалби у раду током 2017. године	Број решених уставних жалби	Број решених уставних жалби исказан у % у односу на укупан број предмета у раду
Уставне жалбе пренете из 2011. године	2	1	50,00%
Уставне жалбе пренете из 2012. године	22	16	72,73%
Уставне жалбе пренете из 2013. године	76	39	51,32%
Уставне жалбе пренете из 2014. године	364	277	76,10%
Уставне жалбе пренете из 2015. године	3315	2645	79,82%
Уставне жалбе пренете из 2016. године	9949	4898	49,23%
Уставне жалбе примљене у 2017. години	12118	81	0,66%
	25846	7957	30,79%

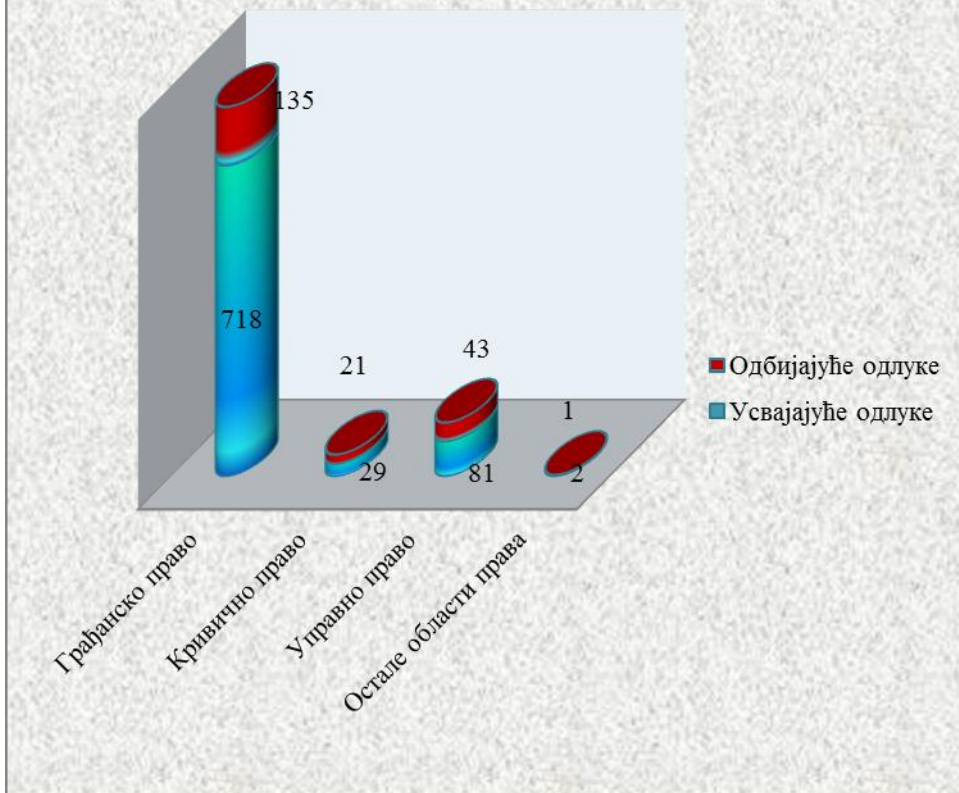
	Начин решавања уставних жалби у току 2017. године
Одлуке о усвајању уставних жалби	830
Одлуке о одбијању уставних жалби	200
Решења о одбацивању уставних жалби	6748
Решења о обустави поступка	62
Решено на други начин	117

Графички приказ начина решавања уставних жалби у току 2016. године исказано у %

	Начин решавања уставних жалби у току 2017. године исказано у %
Одлуке о усвајању уставних жалби	10,43%
Одлуке о одбијању уставних жалби	2,51%
Решења о одбацивању уставних жалби	84,82%
Решења о обустави поступка	0,78%
Решено на други начин	1,46%

**Графички приказ броја донетих одлука по
уставним жалбама по областима права у
2017. години**

Области права	Усвајајуће одлуке	Одбијајуће одлуке	Број донетих одлука по областима права у току 2017. године
Грађанско право	718	135	853
Кривично право	29	21	50
Управно право	81	43	124
Остале области права	2	1	3
Укупно решено уставних жалби у 2017. години	830	200	1030

Статистички подаци о раду Уставног суда у периоду 2000 - 2017. година

Година	Пренето из ранијег периода				Примљено у току године				Укупно предмета у раду				Решено предмета у току године				Остало нерешено			
	У предмети	УЖ предмети	Р предмети	Укупно пренето	У предмети	УЖ предмети	Р предмети	Укупно примљено току године	У предмети	УЖ предмети	Р предмети	Укупно предмета у раду	У предмети	УЖ предмети	Р предмети	Укупно решено предмета у току године	У предмети	УЖ предмети	Р предмети	Укупно нерешено предмета
2000-2007					714	360	112	1186	714	360	112	1186					714	360	112	1186
2008*	714	360	112	1186	220	1567	464	2251	934	1927	576	3437	386	363	448	1197	548	1564	128	2240
2009	548	1564	128	2240	375	2842	380	3597	923	4406	508	5837	444	1289	447	2180	479	3117	61	3657
2010	479	3117	60	3656	1662	5555	387	7604	2141	8672	447	11260	1356	3126	397	4879	785	5546	50	6381
2011	785	5546	50	6381	763	6928	350	8041	1548	12474	400	14422	588	3130	320	4038	960	9344	80	10384
2012	960	9344	80	10384	970	10069	341	11380	1930	19413	421	21764	1324	7328	375	9027	606	12085	46	12737
2013	606	12085	46	12737	418	11654	347	12419	1024	23739	393	25156	498	8013	332	8843	526	15726	61	16313
2014	526	15742	61	16329	641	9355	386	10382	1167	25097	447	26711	456	10853	318	11627	711	14244	129	15084
2015	711	14247	129	15087	352	8810	376	9538	1063	23057	505	24625	621	10501	394	11516	442	12556	111	13109
2016	443	12556	111	13110	300	10151	213	10664	743	22712	324	23779	356	8992	316	9664	387	13720	8	14115
2017	385	13728	39	14152	262	12118	103	12483	651	25846	142	26639	323	7957	119	8399	328	17889	23	18240
Укупно предмета у раду 2008 - 2017				89545	Укупно решено предмета 2008 - 2017				71370	Укупно остало нерешено предмета				18240						
Укупно уставних жалби				79409	Укупно решено уставних жалби				61552	Укупно нерешено уставних жалби				17889						
Укупно свих осталих предмета				10136	Укупно решено свих осталих предмета				9818	Укупно нерешено свих осталих пред.				351						

* 12. децембра 2007. године конституисан је Уставни суд ступањем на дужност 10 судија који су изабрани, односно именовани у складу са Уставом од 2006. године

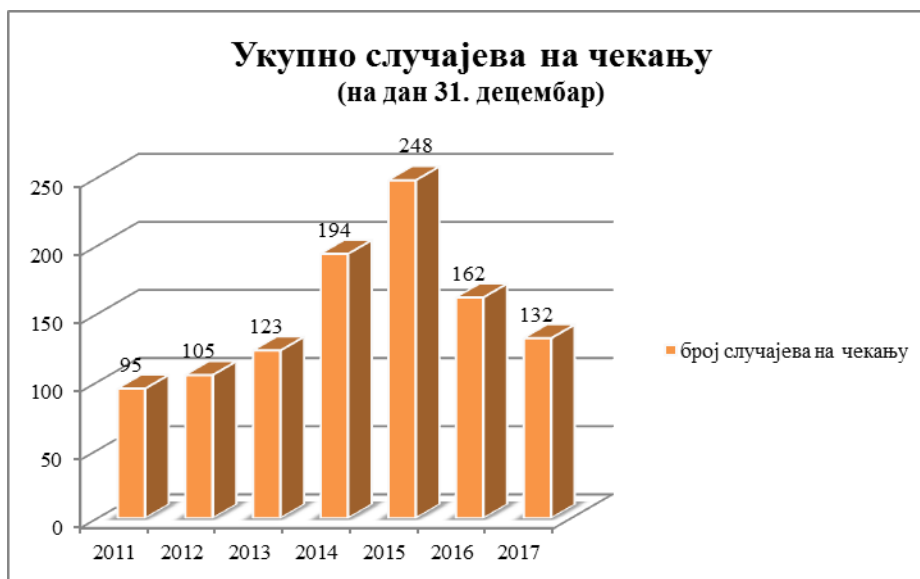

	2008*	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
У предмети	934	923	2141	1548	1930	1024	1167	352	743	647
УЖ предмети	1927	4406	8672	12474	19413	23739	25097	23057	22712	25846
Р предмети	576	507	447	400	421	939	447	505	324	142

	2008*	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
У предмети	386	444	1356	588	1324	498	456	621	356	323
УЖ предмети	363	1289	3126	3130	7328	8013	10853	10501	8992	7957
Р предмети	448	447	397	320	375	332	318	394	316	119

Одељење за извршење пресуда Европског суда за људска права - статистика за Србију

*** Условна статистика за 2017. покрива период 1. јануар - 20. јун

САДРЖАЈ

I – УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	1
II – ПОСТУПАЊЕ СА ПРЕДМЕТИМА И ОСНОВНИ СТАТИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ	2
III – РЕШАВАЊЕ ПРЕДМЕТА ИЗ УСТАВНОСУДСКЕ НАДЛЕЖНОСТИ	5
IV – ПРАВНИ СТАВОВИ УСТАВНОГ СУДА И НОРМАТИВНА ДЕЛАТНОСТ.....	12
V – ОДНОС УСТАВНОГ СУДА И НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ.....	13
VI – ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА УСТАВНОГ СУДА.....	13
VII - ОБЛИЦИ И МЕТОД РАДА УСТАВНОГ СУДА.....	14
VIII - МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА.....	15
IX – САРАДЊА СА ДРУГИМ ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА И УСТАНОВАМА	19
X – УСЛОВИ РАДА УСТАВНОГ СУДА.....	20
XI – ЗАКЉУЧНЕ ОЦЕНЕ.....	21
ПРИКАЗ СТАТИСТИЧКИХ ПОКАЗАТЕЉА РАДА УСТАВНОГ СУДА У 2017. ГОДИНИ	23